

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 7 kwietnia 2017 r.

Adam Bodnar

III.7040.3.2017.JP

**Pan
Mariusz BŁASZCZAK
Minister
Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. S. Batorego 5
02-591 Warszawa**

Uprzejmie informuję, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi od osób, które ubiegały się o objęcie stanowiska w jednostkach samorządu terytorialnego. Skarżący wskazywali, że określona przepisami ustawowymi konkursowa procedura obsadzania stanowisk nie daje im możliwości kontroli prawidłowości jej przebiegu, co pozostaje w sprzeczności z wymogami konstytucyjnymi dotyczącymi dostępu do służby publicznej.

Problem ten był wielokrotnie podnoszony przez Rzecznika. Już w kwietniu 2008 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, sygnalizując, iż ustawa z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.) przyjmując konkurs jako metodę odsadzania stanowisk urzędniczych, w tym kierowniczych, nie zawiera odpowiednich procedur kontrolnych i odwoławczych od wyniku konkursu. Procedurę naboru kończy informacja o wynikach naboru, którą zgodnie z art. 3d ust. 1 ustawy upowszechnia się w terminie 14 dni od dnia zatrudnienia wybranego kandydata (albo zakończenia procedury naboru, w przypadku gdy w jego wyniku nie doszło do zatrudnienia żadnego kandydata). Tymczasem ustawa ta powinna umożliwiać kandydatowi kontrolę

tego, czy nabór odbył się z zachowaniem reguł określonych w art. 60 Konstytucji RP, zapewniającym obywatelom równy dostęp do służby publicznej.

W wystąpieniu – powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego - podkreślono, iż nie ulega wątpliwości, że podstawowym celem art. 60 Konstytucji RP jest zapewnienie równości szans dla osób podejmujących starania o pełnienie funkcji w służbie publicznej. Wskazano, że przepis ten nakłada na ustawodawcę wymogi dotyczące:

- ustanowienia regulacji materialnoprawnych określających przejrzyste kryteria selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej,
- stosowania odpowiednich gwarancji proceduralnych zapewniających weryfikowalność decyzji w sprawie naboru do służby.

Zaznaczono, że brak odpowiednich procedur kontrolnych i odwoławczych stanowić może istotną przeszkodę w stosowaniu przyjętych reguł, a tym samym naruszać konstytucyjny wymóg traktowania starających się o dostęp do służby na jednakowych zasadach.

W odpowiedzi udzielonej w piśmie znak: BMP-079-3820(1)/08/JD z dnia 23 maja 2008 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zgodził się ze stanowiskiem Rzecznika, uznając za zasadne „rozważenie potrzeby podjęcia prac legislacyjnych w celu uregulowania w ustawie o pracownikach samorządowych wskazanych procedur kontrolnych i odwoławczych, aby zawarte w niej przepisy w pełni realizowały wyrażoną w art. 60 Konstytucji zasadę równego dostępu obywateli do służby publicznej.” Jednocześnie w odpowiedzi wskazano, że „w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów prowadzone są prace nad projektem ustawy o pracownikach samorządowych, która zastąpi obecnie obowiązującą ustawę o pracownikach samorządowych z dnia 22 marca 1990 roku.”

Jednakże nowa ustawa o pracownikach samorządowych, uchwalona w dniu 21 listopada 2008 r. (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 902) również nie przewidywała odpowiednich procedur kontrolnych i odwoławczych od wyniku konkursu. Procedurę naboru, podobnie jak w poprzednio obowiązującej ustawie, kończy informacja o wynikach naboru (art. 15 ustawy). Tymczasem, w świetle uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2006 r., III PZP 1/06 (OSNP 2007/3-4/367), sprawy dotyczące postępowania konkursowego w służbie publicznej należą do kognicji sądów administracyjnych. Żądanie weryfikacji przeprowadzonego postępowania konkursowego (jego wyników) jest bowiem

typowym żądaniem publicznoprawnym o proceduralnym charakterze. Ostateczny wynik postępowania konkursowego powinien zatem mieć charakter decyzji, od której stronie przysługiwałaby droga odwoławcza, z Naczelnym Sądem Administracyjnym włącznie.

W tej sytuacji brak procedur kontrolnych i odwoławczych dla osób starających się o pełnienie funkcji w służbie publicznej jest w dalszym ciągu przedmiotem wielu wystąpień do Rzecznika Praw Obywatelskich.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (j. t. Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie stosownych działań legislacyjnych, mających na celu zmianę ustawy o pracownikach samorządowych w kierunku zapewnienia w/w procedur kontrolnych i odwoławczych od wyniku konkursu.

(-)[*Adam Bodnar*]